

РІЧНИЙ ЗВІТ / 2022

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
ПРАВО НА ЗАХИСТ

ЗМІСТ

Вступне слово президента БФ «Право на захист»	2
Наглядова рада БФ «Право на захист»	4
Розвиток БФ «Право на захист»	6
Команда Фонду	8
Напрями роботи БФ «Право на захист»	10
Благодійний фонд «Право на захист» у цифрах	12
Юридична допомога внутрішньо переміщеним особам та постраждалим від воєнних дій	14
Моніторингова служба з дотримання прав та оцінки потреб внутрішньо переміщених осіб та постраждалих від воєнних дій	16
Матеріальна (негрошова) допомога внутрішньо переміщеним особам та постраждалим від воєнних дій	18
Грошова допомога внутрішньо переміщеним особам та постраждалим від воєнних дій	20
Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам та постраждалим від воєнних дій	22
Соціальна допомога та захист внутрішньо переміщених осіб і постраждалих від воєнних дій	24
Адвокація прав внутрішньо переміщених осіб та постраждалого від воєнних дій населення	26
Правова допомога біженцям та шукачам захисту в Україні	30
Правова допомога особам без громадянства	32
Зменшення ризиків природних і техногенних катастроф	36
Соціальна згуртованість та порозуміння	38
Заходи, організовані БФ «Право на захист»	40
Комунікаційні результати	44
Дякуємо партнерам, які підтримували нашу діяльність у 2022 році	48

ВСТУПНЕ СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

Найважчий рік у житті всієї країни, нелегким він був і для нашої команди. Та ми прийняли цей виклик і успішно долаємо всі перешкоди. За цей рік БФ «Право на захист» виріс і став безсумнівним лідером у сфері захисту тих, хто цього потребує.

Наша команда поповнилася першокласними експертами з різних галузей для збільшення напрямів надання допомоги.

Ми розширилися, охопивши майже всі регіони, оперативно з'являючись там, де необхідна наша експертиза. Українське громадянське суспільство, представники влади різних рівнів і міжнародна спільнота, об'єднавши зусилля, працюють на досягнення єдиної мети.

Наші партнери посилюють спроможності Фонду. Завдяки їхній підтримці ми маємо змогу надавати допомогу українцям. Як члени міжнародних об'єднань (SAG при GPC¹, HCT in Ukraine² тощо) ми беремо участь у розв'язанні глобальних питань у сфері прав людини, а також ділимося здобутим досвідом реагування на кризові ситуації. Окрім того, Фонд співкоординує Національний кластер із питань захисту в Україні. Усе це лише невелика частина нашої діяльності.

“**Найголовніше — це люди, життя яких стало легшим завдяки нашій роботі. За кожною історією — неймовірні долі, допомога яким варта усіх зусиль.**”

Олександр Галкін
Президент БФ «Право на захист»

¹ Strategic Advisory Group at Global Protection Cluster — Стратегічна дорадча група є основним органом стратегічного управління Глобальним кластером з питань захисту, що репрезентує його широке членство; втілює культуру спільного і колективного лідерства та підзвітності.

² Humanitarian Country Team in Ukraine — форум для прийняття стратегічних і оперативних рішень та нагляду. До складу входять агентства ООН, міжнародних і місцевих неурядових організацій; відповідає за узгодження спільних стратегічних питань, пов'язаних із гуманітарною діяльністю.

МІСІЯ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

Захищати людей у ситуаціях конфліктів, катастроф, вимушених переміщень та уможливлювати системні зміни, які запобігають таким ситуаціям.

ВІЗІЯ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

Створити сприятливі умови, у яких ВПО, біженці та особи без громадянства можуть відновити мирне життя, реалізувати власні здібності, а також сприяти добробуту місцевих громад.

НАГЛЯДОВА РАДА БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

Наглядова рада БФ «Право на захист» опікується питанням реалізації стратегічних рекомендацій на 2022 рік, фандрейзingu та бюджету організації.

Євген Полтенко
голова наглядової ради,
виконавчий директор Мережі
правового розвитку (МПР)
(до травня 2022 р.), проєктний
менеджер у Watu Africa

“

Попри численні виклики, важкі випробування та руйнівні трагедії 2022 року, непереможний командний дух дав змогу БФ «Право на захист» не тільки зміцнити свої лідерські позиції в захисті прав внутрішньо переміщених осіб, осіб без громадянства та біженців в Україні, а й розширити горизонти своєї діяльності, ставши справді всеукраїнською організацією з представництвами майже в кожному регіоні країни. Завдяки внеску кожного члена команди Фонду, його нові напрями роботи ефективно реагують на найгостріші потреби тих, хто постраждав від війни. БФ «Право на захист» — це приклад професіоналізму, самовідданості й служіння людям.

Марк Гетфілд
заступник голови наглядової
ради, голова HIAS

Мелінда Герінг
членкиня наглядової ради,
старша радниця в БФ Razom
for Ukraine

Джок Мендоза-Вілсон
член наглядової ради,
директор з міжнародних
відносин і зв'язків
з інвесторами СКМ

РОЗВИТОК БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

СІЧЕНЬ
2022 РОКУ

10

офісів у 7 областях
України

5 155

кількість охоплених
бенефіціарів

НАПРЯМИ РОБОТИ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ» ДО ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

- Моніторинг дотримання прав ВПО на міждержавних пунктах перетину та контрольних пунктах в'їзду-виїзду по лінії розмежування
- Юридична допомога ВПО, біженцям, шукачам захисту та ОБГ
- Зменшення ризику катастроф
- Згуртованість, взаєморозуміння для побудови миру
- Адвокація у сфері захисту прав людини

У кінці лютого перед командою Фонду постали нові виклики — кількість тих, хто потребував допомоги через повномасштабне вторгнення різко зросла: українці втратили або були змушені покинути свої домівки. Рятуючись від небезпеки й шукаючи притулку, вони перемістились у різні регіони України. БФ «Право на захист» розумів необхідність бути там, де є велика кількість ВПО. Тому Фонд суттєво розширив свою географію та започаткував нові програмні напрями, щоб надавати саме ту допомогу, якої потребувало постраждале від війни населення.

Кінець
лютого

Березень

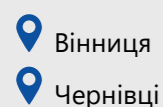
Квітень

Травень

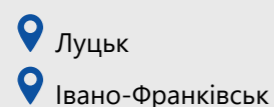
Червень

Вересень

Відкриття
нових офісів

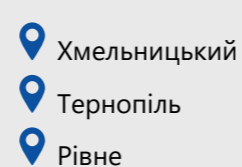
Відкриття
нових офісів

Відкриття
програмних напрямів

- Матеріальна негрошова допомога
- Психологічна підтримка
- Грошова допомога

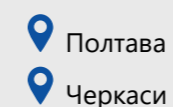
Відкриття
нових офісів

Створення
нового
формату
роботи

- Мобільні групи

Відкриття
нових офісів

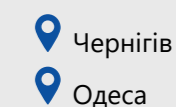
Відкриття
програмного напрямку

- Координація та управління місцями компактного проживання (СССМ)

Відкриття
нового офісу

Відкриття
нових офісів

Надія Ковальчук
Програмна директорка
БФ «Право на захист»

“Після 24 лютого наша команда не зупинила роботу. Ми евакуювалися, шукали притулок для своїх сімей і колег, але робота завжди була з нами. Внаслідок переміщення наших працівників у деякі західні регіони, на початку березня географія надання наших послуг суттєво розширилася — ми допомагали усюди, де були члени нашої команди. Так, ми почали працювати у Вінниці, Туди евакуювалася команда з Донеччини й оселилася в одному з МКП. Там вони почали консультувати мешканців-ВПО, які були розгублені та потребували підтримки тих, хто знає, як треба діяти. Так само наші представництва з'явилися і в інших нових для нас регіонах. Цінність нашої команди в тому, що ми розуміємо людей, яким допомагаємо, адже пройшли через це самі.

НАПРИКІНЦІ
2022 РОКУ

19

регіональних офісів
з покриттям 20 областей
України

1 152 249

бенефіціарів отримали
допомогу

КОМАНДА ФОНДУ

Увесь 2022 рік команда БФ «Право на захист» стрімко росла. У січні 2022 року колектив налічував 170 осіб, а в кінці грудня — 1 170. До працівників БФ «Право на захист» у 2022 році доєдналися спеціалісти з різних сфер. Вони не пов'язані з благодійною діяльністю, але їхній досвід посилив експертизу Фонду й зробив чималий внесок у розвиток організації.

 1 170

Кількість співробітників

 655

жінок

 515

чоловіків

За даними внутрішнього опитування* для 45% працівників БФ «Право на захист» — це перший досвід у гуманітарному секторі

- Серед тих, хто прийшов працювати у Фонд з іншого сектору, близько **46%** — з бізнесу.
- Серед тих, хто працював у громадському секторі, близько **84%** мають понад рік досвіду (з них близько **42%** — понад 5 років).

~90%

членів команди зазначали, що для них мотиватором у роботі є долученість до добрих справ

~45%

членів команди були внутрішньо переміщеними особами

~90%

членів команди працюють у Фонді менш як рік

* На момент опитування, яке проводилося в жовтні 2022 року. В опитуванні взяло участь 585 працівників, участь у дослідженні була добровільною.

НАПРЯМИ РОБОТИ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА

Юристи й адвокати БФ «Право на захист» — це потужна команда фахівців у сфері права. Щороку команда надає десятки тисяч безоплатних юридичних консультацій з питань, пов'язаних із вимушеним переміщенням, офлайн, онлайн, і на виїзді в складі мобільних груп.

МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМИЩЕНИХ ОСІБ ТА ОСІБ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

БФ «Право на захист» аналізує дотримання прав ВПО та постраждалих від війни, доступність соціальних, медичних та інших послуг, виявляє позитивні практики, а також порушення й невідповідності для дальшої адвокації на місцевому й державному рівнях. Спеціалісти Фонду слідкують за дотриманням прав

людини на міжнародних пунктах пропуску, у місцях компактного проживання ВПО, консультують, супроводжують і перенаправляють на інші види допомоги.

МАТЕРІАЛЬНА (НЕГРОШОВА) ДОПОМОГА

БФ «Право на захист» надає якісну, своєчасну, цільову допомогу бенефіціарам у межах чинного законодавства, з дотриманням безпекових умов і покриттям вимог партнерів Фонду. Види допомоги, що надаються — продуктивні, непродуктивні та гігієнічні набори, засоби для опалення, побутова техніка й будівельні матеріали. А також облаштування МКП та укриттів, проведення некапітальних ремонтів в установах, що надають соціальні послуги.

БАГАТОЦІЛЬОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА

Це одна з програм прямої допомоги, яка надає матеріальну підтримку для задоволення

першочергових потреб бенефіціарів, що виникли через війну. Команда Фонду реалізує обидві моделі надання грошової допомоги: як імплементаційний партнер зі збору даних та інформування щодо отримання грошової допомоги, так і в межах повного проєктного циклу, де БФ «Право на захист» здійснює всі етапи процесу надання грошової допомоги бенефіціарам, зокрема виплату коштів.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА

Команда психологів БФ «Право на захист» допомагає осмислити досвід війни, позбутися посттравматичних симптомів і вчить людей шукати мотивацію жити далі. У межах напряму надають індивідуальні консультації, проводять групи підтримки, організовують просвітницькі тренінги й освітні події, розвивають спроможність державних соціальних служб у громадах. Основна мета напряму — допомогати віднайти внутрішні та зовнішні ресурси, розповісти про методи самопомоги під час хронічного стресу, втрат і пережити травмувальний досвід.

АДВОКАЦІЯ

БФ «Право на захист» реалізує адвокаційні заходи для покращення чинного законодавства у сфері прав ВПО, біженців та осіб без громадянства. А також для зниження ризику виникнення екологічних катастроф, лобіюючи законодавчі зміни та аналітики. Команда Фонду працює на локальному, національному та міжнародному рівнях.

ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКІВ КАТАСТРОФ

Напрямок запобігає надзвичайним природним і техногенним ситуаціям в Україні та/або пом'якшує їхні наслідки. Роботу спрямовано на впровадження системних змін для уникнення вимушеного переміщення людей, спричиненого такими катастрофами. У межах напряму Фонд: проводить дослідження й готує аналітичні матеріали, розробляє профільні рекомендації, займається адвокацією, проводить інформаційні заходи, тренінги, надає консультативну та юридичну підтримку з питань захисту екологічних прав та інтересів, матеріальну допомогу.

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА ЗАХИСТ

БФ «Право на захист» проводить роботу з громадами й органами місцевого самоврядування щодо сприяння інтеграції ВПО, встановлення та налагодження нових зв'язків у громаді. Фахівці консультують постраждалих від війни щодо отримання гуманітарної та соціальної допомоги, інформують про можливості й допомогу в отриманні соціальних / медичних / освітніх послуг. Окрім того, Фонд допомагає з транспортуванням і супроводом до органів державної влади та установ охорони здоров'я маломобільним групам населення.

СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ ТА ПОРОЗУМІННЯ

Напрямок пов'язаний із вирішенням конфліктів, налагодженням порозуміння та розбудовою діалогу в громадах України на експертному та національному рівнях. Команда Фонду організовує майданчики для діалогу, координує представників експертного середовища та співпрацює з органами державної влади. БФ «Право на захист» приділяє велику роль комунікації й створенню об'єднувальних наративів, у тому числі з використанням мистецьких інструментів.

ПРАВОВА ДОПОМОГА БІЖЕНЦЯМ

Фонд надає безоплатну юридичну підтримку біженцям і шукачам захисту в Україні. Фахівці супроводжують справи в суді, проводять соціальні консультації та підтримують розвиток спільнот біженців, займаються моніторингом пунктів тимчасового перебування іноземців, адвокацією та стратегічним судочинством.

ПРАВОВА ДОПОМОГА ОСОБАМ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

БФ «Право на захист» надає особам без громадянства безоплатний юридичний супровід із кінцевою метою підтвердження належності до громадян України / іншої країни або набуття громадянства й отримання паспорта. Фахівці організовують тренінги та круглі столи для підвищення спроможності й обізнаності органів державної влади, адвокатів безоплатної правової допомоги, проводять адвокаційні заходи у сфері громадянства та безгромадянства.

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «ПРАВО НА ЗАХИСТ» У ЦИФРАХ

 2 063*

Кількість співробітників

 44*

Кількість проєктів

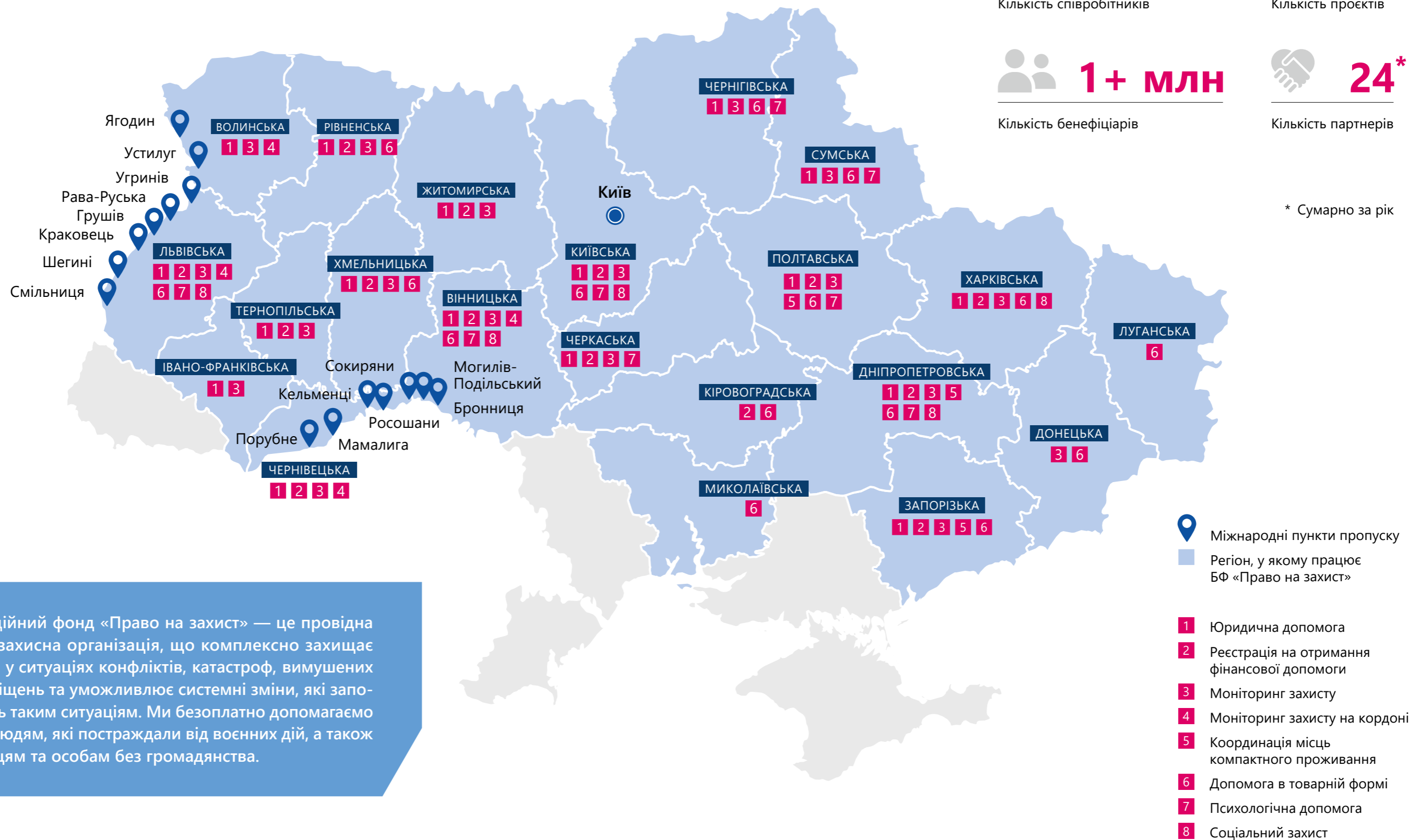
 1+ МЛН

Кількість бенефіціарів

 24*

Кількість партнерів

* Сумарно за рік

Благодійний фонд «Право на захист» — це провідна правозахисна організація, що комплексно захищає людей у ситуаціях конфліктів, катастроф, вимушених переміщень та уможливорює системні зміни, які запобігають таким ситуаціям. Ми безоплатно допомагаємо ВПО, людям, які постраждали від воєнних дій, а також біженцям та особам без громадянства.

ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ТА ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД ВОЄННИХ ДІЙ

У 2022 році Фонд захищав права внутрішньо переміщених осіб, а також всіх, хто постраждав від війни в Україні. Юридична служба БФ «Право на захист» консультувала з питань, що виникають через переміщення, допомагала відновити втрачені документи чи соціальні виплати, займалася документуванням воєнних злочинів і перетину державного кордону.

ПРЯМА ПЕРВИННА ТА ВТОРИННА ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА

Пряма первинна та вторинна юридична допомога надавалась у 23 регіонах України. Юридична команда охоплювала не лише обласні центри, а також віддалені громади в складі мобільних груп.

61 224

бенефіціари отримали пряму первинну та вторинну юридичну допомогу

72 312

консультацій проведено польовими юристами

ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ НАДАННЯ ДОПОМОГИ БЕНЕФІЦІАРАМ

Первинні та вторинні юридичні консультації

Представлення інтересів бенефіціарів у судах

Лінія юридичної допомоги БФ «Право на захист» — юридична підтримка телефоном та онлайн

Чат-бот «Юридичний порадник для ВПО»

ЛІНІЯ ЮРИДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Після повномасштабного вторгнення Лінія юридичної допомоги продовжила консультувати людей у віддаленому форматі, а також з'явився новий формат віддалених консультацій через телеграм-канал. У кінці 2022 року телеграм-канал Лінії допомоги налічував майже 25 тисяч підписників.

33 308

бенефіціарів скористалися Лінією допомоги

35 950

консультацій надано юристами-операторами

Ключові показники за 2022 рік

94 532

бенефіціарам допомогли юристи БФ «Право на захист»

108 262

юридичні консультації надала команда Фонду

121 та 11

юрист адвокатів працювали у команді БФ «Право на захист» на кінець 2022 року

ВІДДІЛ СТРАТЕГІЧНОГО СУДОЧИНСТВА

Стратегічний відділ Юридичної служби БФ «Право на захист» супроводжував 148 справ у національних та міжнародних судах (ЄСПЛ). Справи стосувалися відшкодування моральних збитків, спричинених пораненням особи та загибеллю члена родини, стягнення банком основних платежів та нарахування штрафних санкцій за іпотечним кредитом на зруйноване житло під час воєнного стану та порушенням інших прав людини.

52

Справи щодо відшкодування моральної шкоди, спричиненої пораненням особи та загибеллю члена родини

6

Справ щодо оскарження незаконних відмов УСЗН у виплаті допомоги на проживання ВПО

41

Справа щодо компенсації за пошкоджене або зруйноване житло

35

Справ на розгляді в Європейському суді з прав людини

7

Справ щодо доступу до пенсій на непідконтрольних уряду територіях

17

Справ юристи стратегічного відділу виграли у 2022 році

ЧАТ-БОТ «ЮРИДИЧНИЙ ПОРАДНИК ДЛЯ ВПО»

Чат-бот став незамінним джерелом юридичної інформації для понад 38 тисяч нових користувачів. Користувачі мали цілодобовий доступ до безоплатної юридичної допомоги зокрема стосовно вимушеного переміщення та документування воєнних злочинів.

35 950

унікальних користувачів скористалися чат-ботом на кінець 2022 року

МОНІТОРИНГОВА СЛУЖБА З ДОТРИМАННЯ ПРАВ ТА ОЦІНКИ ПОТРЕБ

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА ПОСТРАЖДАЛИХ
ВІД ВОЄННИХ ДІЙ

До середини лютого 2022 року БФ «Право на захист» моніторив порушення прав внутрішньо переміщених осіб, жителів «сірої зони» та людей з вразливостями у східних громадах України і вживав заходів із захисту їхніх прав.

Команда моніторингової служби виїздила з моніторинговими візитами на:

- контрольні пункти в'їзду-виїзду (КПВВ) у Донецькій та Луганській областях;
- міжнародні пункти пропуску (МПП) «Мілове» та «Гоптівка» на кордоні з рф.

З 24 лютого 2022 року присутність моніторів там стала неможливою.

З перших днів повномасштабного вторгнення монітори БФ «Право на захист» надавали інформаційну підтримку та базову допомогу ВПО (інформування про шляхи евакуації, розміщення, гуманітарна допомога, перетин кордонів тощо). Монітори були першою ланкою, що з'єднувала бенефіціарів із іншими видами допомоги Фонду.

МОНІТОРИНГОВА СЛУЖБА БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ» ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ ЗДІЙСНЮВАЛА:

- моніторинг дотримання прав та оцінку потреб ВПО та осіб, які постраждали від воєнних дій;
- заходи із захисту прав, як-от консультування, супровід, інтервенції на місцевому рівні та перенаправлення всередині фонду й інші організації та установи;
- визначення потреб у належному розміщенні ВПО, допомогу з переселенням, передачу інформації до відповідних місцевих офісів УВКБ ООН та інших гуманітарних організацій;
- допомогу в підготовці та реалізації запитів на непродуктові набори в місцях компактного поселення (МКП) та місцевих громадах;
- моніторинг міжнародних пунктів пропуску;
- опитування бенефіціарів із метою визначення наявних проблем і тенденцій щодо переміщення та подальшого планування реагування на гуманітарну кризу.

Ключові показники за 2022 рік

36 583

людини отримали
консультацію від моніторів

8 819

моніторингових візитів
на МПП

7 608

візитів до МКП

64

тренінги, у яких взяли
участь 824 ВПО

МОНІТОРИНГИ ТА ОПИТУВАННЯ

16 МПП були охоплені регулярними моніторинговими візитами Фонду, під час яких було опитано та проконсультовано 3 621 особу.

10 фокус-груп (64 особи) було проведено в Київській, Чернігівській, Сумській, Харківській областях для визначення основних потреб і проблем ВПО та осіб, які повернулися на місце постійного проживання (у жовтні та листопаді 2022 року на прохання Кластера з питань захисту). Результати фокус-груп були використані Кластером з питань захисту для подальшого планування діяльності гуманітарного сектору.

5 997 респондентів були охоплені опитуваннями щодо доступу до соціальних прав ВПО у 17 областях та м. Київ.

КООРДИНАЦІЯ МІСЦЬ КОМПАКТНОГО ПРОЖИВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ (СССМ)

З другого півріччя 2022 року БФ «Право на захист» почав впроваджувати новий напрям — СССР (координація та управління місць компактного поселення) за підтримки УВКБ ООН. За рік напрям охопив 4 області: Дніпровську, Запорізьку, Полтавську та Харківську, де покриття допомогою 47 МКП, у яких мешкали понад 4 000 ВПО.

СССМ — це підхід, який Фонд почав використовувати як широко застосовувану міжнародну практику в межах кризового реагування

на масштабні переміщення внаслідок війн, катастроф та гуманітарних криз. Команда напряму зосередила свої зусилля на:

- координації діяльності управління МКП;
- залученні громади, що приймає;
- поліпшенні умов проживання в МКП;
- координації та моніторингу доступу до основних послуг на території громади, що приймає;
- тренінгах для мешканців МКП;
- юридичній підтримці мешканців МКП.

МАТЕРІАЛЬНА (НЕГРОШОВА) ДОПОМОГА

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ТА ПОСТРАЖДАЛИМ
ВІД ВОЄННИХ ДІЙ

Програма з надання благодійної матеріальної (негрошової) допомоги почала свою роботу в березні 2022 року як термінова реакція на запит внутрішньо переміщених осіб та постраждалого від воєнних дій населення.

Основна мета програми — якісна, вчасна та цільова допомога бенефіціарам в межах чинного законодавства, з дотриманням безпекових умов і покриттям вимог партнерів Фонду.

У 2022 році матеріальну (негрошову) допомогу від БФ «Право на захист» отримали:

- внутрішньо переміщені особи;
- особи, які постраждали внаслідок воєнних дій;
- люди, які належать до найбільш вразливих категорій (особи з інвалідністю, багатодітні сім'ї, самотні батьки, люди літнього віку та ін.).

Команда БФ «Право на захист» активно співпрацювала з органами місцевого самоврядування, закладами соціального захисту та місцями компактного поселення для розповсюдження гуманітарної допомоги серед бенефіціарів.

НЕКАПІТАЛЬНІ РЕМОНТИ В МІСЦЯХ КОМПАКТНОГО ПОСЕЛЕННЯ ВПО ТА В РЕГІОНАХ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВОЄННИХ ДІЙ

У 2022 році Фонд здійснював некапітальні ремонти в установах, які стали прихистком для вимушено переміщених осіб, а також постраждалого від обстрілів населення Чернігівської області:

- **18** постраждалих домогосподарств Чернігівщини отримали допомогу у вигляді будівельних матеріалів;
- **38** МКП у Полтавській, Дніпропетровській, Запорізькій та Харківській областях отримали матеріали для некапітальних ремонтів.

Ключові показники за 2022 рік

280 045

людей отримали благодійну матеріальну допомогу

97,8%

складає показник задоволеності наших бенефіціарів відповідно до проведеного моніторингу завершених проєктів

ПРАВО НА
ЗАХИСТ
у партнерстві з HIAS

Фонд у 19 регіонах України надав допомогу
таким категоріям та об'ємів

2 708 979	кілограмів їжі	1 678	одиниць побутової техніки
280 651	гігієнічний товар	3 997	одиниць меблів
324 174	товари для побуту	115 800	кілограмів опалювальних матеріалів
1 778	електроносіїв різних видів	3 684	одиниць товарів з категорії «будівельні матеріали»

ГРОШОВА ДОПОМОГА

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ТА ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД ВОЄННИХ ДІЙ

З березня 2022 року БФ «Право на захист» запустив програму грошової допомоги ВПО та постраждалому від воєнних дій населенню. Запуск нової програми став частиною швидкого реагування Фонду на найкритичніші потреби людей, які вимушено перемістилися через війну. У 2022 році завдяки програмі понад 700 тисяч людей отримали доступ до грошової допомоги.

Фонд співпрацював з міжнародними організаціями щодо грошової допомоги постраждалим у двох форматах:

1 Реєстрація бенефіціарів в центрах БФ «Право на захист» з подальшою виплатою допомоги міжнародними партнерами

У 2022 році БФ «Право на захист» збирав дані громадян на отримання грошової допомоги від УВКБ ООН (UNHCR) та в межах співпраці з Ukraine Humanitarian Fund і People in need (PIN):

- **686 265** постраждалих від війни людей з 17 регіонів України були зареєстровані на отримання грошової допомоги від УВКБ ООН;
- **9 600** людей зареєстровано на грошову допомогу від чеської міжнародної організації «Людина в біді» (People in need), зокрема за фінансування Українського гуманітарного фонду UHF (ОСНА) в Рівненській, Полтавській та Харківській областях.

2 Реєстрація бенефіціарів у центрах БФ «Право на захист» з подальшою прямою виплатою від Фонду

У 2022 році БФ «Право на захист» реалізовано 3 проекти повного циклу:

- **26 241** людей було зареєстровано в межах двох консорціумів за фінансування Bureau for Humanitarian Assistance (BHA) of USAID: Консорціум Реагування з міжнародною організацією «ACTED» та Консорціум захисту України з міжнародною організацією «Save the Children» у Хмельницькій, Сумській, Київській, Вінницькій, Львівській, Чернівецькій, Дніпропетровській та Запорізькій областях;
- **14 763** людей було зареєстровано на отримання грошової допомоги у співпраці з міжнародною організацією HIAS в Київській та Харківській областях.

Ключові показники за 2022 рік

736 869

зареєстрованих бенефіціарів

22

пункти з реєстрації

782

члени команди працювали в період найбільшої активності напряму

МОБІЛЬНІ ГРУПИ ЗІ ЗБОРУ ДАНИХ НА ОТРИМАННЯ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ

Для забезпечення доступу населення віддалених і важкодоступних територій до грошової допомоги здійснено 1 800 виїздів мобільних бригад зі збору даних на отримання грошової допомоги, які покрили понад 400 громад.

Програма грошової допомоги БФ «Право на захист» стала прозорим і підзвітним інструментом гуманітарного реагування. Бенефіціарам було забезпечено відкритий доступ до інформації про реєстрацію, умови отримання допомоги та виплати:

90 000

читачів Телеграм-каналу Фонду «Допомога ВПО від УВКБ ООН», де оператори опрацювали понад 240 тисяч питань бенефіціарів щодо грошової допомоги від УВКБ ООН

170 000

підписників на 31 регіональному Телеграм-каналі з інформування про реєстрацію та виїзди мобільних груп в регіоні

16 218

консультацій, які опрацьовували 7 операторів на окремій гарячій лінії програм грошової допомоги БФ «Право на захист» повного циклу

~500

звернень отриманих на спеціальну електронну скриньку програми грошової допомоги, більше 1 500 запитів, надісланих через соціальні мережі Фонду щодо грошової допомоги

УЧАСТЬ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ» В CASH WORKING GROUP

З 2022 року БФ «Право на захист» активний учасник Cash Working Group — координувальної платформи в межах кластерної системи ООН, що об'єднує гуманітарні організації, які працюють в Україні та імплементують програми грошової допомоги.

ОСНА

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ ТА ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД ВОЄННИХ ДІЙ

Служба турботи про психічне здоров'я БФ «Право на захист» була заснована в березні 2022 року як відповідь на потребу в піклуванні про психічне здоров'я українців під час війни. Протягом року команда програми надавала психологічну підтримку дорослим і дітям, які стикнулися з війною, зазнали вимушеного переміщення, перебували в окупації, втратили близьких, постраждали від війни емоційно та фізично.

ТЕМАТИКА РОБОТИ ПСИХОЛОГІВ:

- втрата дому чи вимушене переміщення;
- втрата близької людини чи переживання іншої травматичної події;
- очікування близьких, які перебувають на фронті;
- тривога, апатія, погіршення настрою та фізичного стану;
- емоційне виснаження від допомоги іншим (волонтери, соцпрацівники, лікарі, вчителі тощо);
- порушення сну, тремор рук, спалахи агресії, панічні атаки;
- розгубленість у вихованні дітей та непорозуміння в сім'ях.

Ключові показники за 2022 рік

15 757

людей отримали психологічну допомогу

85

психологів працюють у БФ «Право на захист» (робота напряму починалась з 10 спеціалістів)

У 2022 році психологи БФ «Право на захист» працювали онлайн та офлайн:

- надавали індивідуальні кризові консультації;
- проводили групові сесії;
- працювали з місцями компактного поселення (МКП) і шелтерами;
- підсилювали спроможність соціальних та адміністративних служб у громадах.

ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД, СЛУЖБ СОЦІАЛЬНОГО СЕКТОРУ ТА ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Служба турботи про психічне здоров'я БФ «Право на захист» посилювала спроможності служб соціального сектору, керівників та працівників МКП; керівників та працівників громад, працівників ДСНС та цивільного захисту; волонтерів.

Команда розробила та провела **7 тренінгів** із підвищення кваліфікації працівників соціального захисту й управління громадами та ВПО. **400 семінарів і вебінарів** з різних тем було проведено для організацій та команд, які піклуються про інших людей.

Основні теми заходів

- методи конструктивного спілкування в громадах;
- методи надання першої психологічної допомоги;
- профілактика вигорання;
- алгоритми роботи з людьми з найпоширенішими психічними розладами;
- підвищення толерантності до людей, які мають психічні розлади.

Окремою ціллю від початку діяльності програми з надання психологічної допомоги було просвітництво як постраждалого населення, так і тих, хто надавав допомогу, — органів місцевого самоврядування та волонтерських служб і громад.

ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛ «ПСИХОЛОГ НА ЗВ'ЯЗКУ»

Команда запустила терапевтичний інструмент для бенефіціарів — Телеграм-канал «Психолог на зв'язку», де щодня публікувалися психологічні тексти, метою яких було дати прості, але дієві інструменти для самопомоги, а також для підтримки емоційного стану людей, які живуть в хронічному стресі.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛУ ЗА 2022 РІК

6 000

активних читачів

3 430

переглядів — середній показник охоплення кожної публікації

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА ЗАХИСТ

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ І ПОСТРАЖДАЛИХ
ВІД ВОЄННИХ ДІЙ

З початком повномасштабного вторгнення в Україні збільшилася кількість людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Фонд, реагуючи на ці потреби, почав розширювати напрям соціальної допомоги та захисту ВПО і постраждалих від воєнних дій.

Протягом 2022 року соціальні працівники надавали безоплатні соціальні послуги в Київській, Дніпропетровській, Вінницькій, Львівській, Чернівецькій, Сумській, Чернігівській областях, а саме:

- інформували населення про соціальні послуги, які надаються відповідно до законодавства;
- займались оформленням державних та інших видів допомоги у вигляді гуманітарної, фінансової та інших пільг для вразливих категорій населення;

- представляли інтереси отримувача соцпослуг за його дорученням;
- здійснювали фізичний супровід людей з інвалідністю, а також з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями;
- надавали транспортні послуги для маломобільних осіб та осіб з інвалідністю;
- застосовували кейс-менеджмент (комплексний підхід до вирішення складної життєвої ситуації).

Для комплексного вирішення ситуації та задоволення потреб бенефіціара соціальні працівники залучали психологів та юристів Фонду, а також взаємодіяли з іншими організаціями, які:

- в межах громади надають допомогу вразливим групам населення та сім'ям / особам, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- сприяли забезпеченню засобів реабілітації;
- допомагали у вирішенні соціально-побутових проблем;
- сприяли в отриманні медичних / освітніх послуг.

НАДАННЯ ДОПОМОГИ СОЦІАЛЬНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ В СКЛАДІ МОБІЛЬНИХ ГРУП

З метою надання соціальної допомоги вразливим категоріям населення у віддалених громадах України, Фондом було запроваджено новий метод роботи — мобільні групи. У 2022 році мобільні групи працювали в трьох областях України (Київська, Дніпропетровська та Чернівецька) та охоплювали 18 територіальних громад.

Ключові показники за 2022 рік

786

бенефіціарів отримали допомогу

57

групових заходів під час яких було охоплено 745 осіб

Робота мобільних груп дала змогу своєчасно реагувати на запити та надавати різні види допомоги, у тому числі й соціальну підтримку.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ

Наприкінці 2022 року соціальні працівники БФ «Право на захист» почали надавати послуги у сфері соціального захисту дітей у зв'язку з війною, серед яких:

- налагодження комунікації між родинами ВПО з дітьми, керівництвом дитячих інституційних закладів, релокованих зі Сходу України та громадами, з метою безперешкодного доступу дітей до медичних та освітніх послуг;
- посередництво соціальних працівників у вирішенні конфліктних ситуацій, пов'язаних із булінгом дітей ВПО в громадах;
- сприяння інтеграції та розвитку дітей ВПО у громадах, шляхом залучення їх до активної участі у заходах разом із місцевими однолітками;
- підтримка дитячих державних та інституційних закладів (психосоціальна підтримка працівників, робота з професійним вигоранням персоналу);
- проведення майстер-класів і святкових заходів для дітей.

Працюючи в громадах, соціальні працівники БФ «Право на захист» посилили спроможність громад з надання соціальної підтримки постраждалому населенню, зокрема родинам, які виховують дітей та безпосередньо дітям.

ГРУПОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ МІСЦЕВОГО НАСЕЛЕННЯ ЩОДО СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

У 6 регіонах України команда соціального захисту БФ «Право на захист» провела 57 групових заходів для сімей з дітьми, у тому числі тих, які проживають у МКП, або є вихованцями центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

Основними темами групових заходів були:

- доступ до адміністративних, соціальних, медичних та інших послуг;
- протидія домашньому насиллю;
- профілактика соціального сирітства та підвищення батьківського потенціалу;
- працевлаштування, здоровий спосіб життя, доступ до інших державних послуг тощо.

АДВОКАЦІЯ ПРАВ

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА ПОСТРАЖДАЛОГО ВІД ВОЄННИХ ДІЙ НАСЕЛЕННЯ

Після 24 лютого 2022 року до сфери адвокації належного захисту соціальних, житлових та майнових прав ВПО й забезпечення свободи пересування й доступу до медичних послуг додано також:

- захист прав дитини (у тому числі дітей без супроводу);
- забезпечення доступу до соціальних послуг;
- диджиталізація публічних послуг.

Адвокатування таких прав відбувалося на міжнародному, національному та локальному рівнях.

З метою успішного реалізування адвокаційних завдань, БФ «Право на захист» тісно співпрацював із:

- **Органами державної влади**, зокрема з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово

окупованих територій України, з яким було підписано меморандум про співпрацю, Міністерством соціальної політики України, Державною прикордонною службою України, Комітетом ВРУ з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування.

- **Органами Європейського Союзу та міжнародними організаціями**, як-от ECRE, ADC Memorial, HIAS Europe.
- **Кластерами, які об'єднують гуманітарні організації**: Кластер із питань захисту, який у 2022 році БФ «Право на захист» почав співкоординувати, Кластер із питань управління та координування місць компактного поселення (МКП), де БФ «Право на захист» увійшов до стратегічно-дорадчої групи, Кластер із питань житла та непродовольчих товарів і Кластер із питань охорони здоров'я.

АДВОКАЦІЯ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

З початком повномасштабної війни інфраструктура України, у тому числі її житловий сектор, зазнала масштабних руйнувань. Внутрішньо переміщені особи та постраждале від війни населення потребували посилення соціального захисту з боку держави, розв'язання житлових питань, а згодом й інтеграції в громадах, що приймають.

У відповідь на ці виклики адвокаційна команда БФ «Право на захист» докладала зусиль для того, аби полегшити становище населення, що постраждало від війни, зокрема:

- **Цифровізація публічних послуг.** У липні 2022 року Фонд оприлюднив дослідження «Досвід користування публічними цифровими послугами. Моніторинговий звіт травень-червень 2022», у якому рекомендував Міністерству цифрової трансформації запровадити в застосунку Дія можливість зміни місця проживання / перебування ВПО, а також скасування дії довідки про взяття на облік ВПО.
- **Захист житлових прав ВПО.** Регіональні команди Фонду неодноразово допомагали переселенцям з уникненням виселення з МКП та питаннями переселення в інші. У грудні 2022 року для розв'язання житлових питань внутрішньо переміщених осіб було проведено національний круглий стіл «Житлові проблеми ВПО: потреби, виклики та підходи до вирішення».
- **Визначення правового статусу територій України в умовах воєнного стану.** За результатами звернення Фонду до Представника Уповноваженого з прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України щодо необхідності визначення правового статусу територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф, Кабінет Міністрів України прийняв постанову, яка надає правову визначеність у питаннях виплати допомоги на проживання ВПО.

АДВОКАЦІЯ В ГРОМАДАХ

- **Установлення факту здійснення догляду за особою з інвалідністю.** Відбулися круглі столи з громадами Вінницької та Чернівецької областей, на яких представлено проекти Положення про встановлення факту здійснення догляду за особою з інвалідністю I та II групи, розроблені працівниками БФ «Право на захист» з метою належного забезпечення свободи пересування. За результатами, по дві громади Вінницької та Чернівецької областей затвердили проекти наданих документів.
- **Ради ВПО.** БФ «Право на захист» залучено до створення та координування рад ВПО у різних регіонах, зокрема в Чернівецькій області та м. Києві.

Ключові показники за 2022 рік

90

проведених адвокаційних інтервенцій

30+

аналітичних та інформаційних матеріалів створених самостійно та в співпраці з іншими організаціями

9

відвіданих міжнародних заходів

АДВОКАЦІЯ ПРАВ УКРАЇНЦІВ, ЯКІ ПЕРЕМІСТИЛИСЯ ЗА КОРДОН ЧЕРЕЗ ВІЙНУ

У зв'язку з великою кількістю вимушено переміщених за кордон українців виникла необхідність у зміні положень іноземних законів для комфортного перебування громадян України в країнах Європейського Союзу.

Визнання українських документів в ЄС

- **Посвідчення водія.** захищаючи права українців за кордоном, у червні БФ «Право на захист» взяв участь у слуханні Комітету ВРУ з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, де зазначив про необхідність визнання українських водійських прав, а також перекладу на англійську та визнання українських цифрових документів як еквіваленту паперових у ЄС. Цю рекомендацію підтримала Європейська рада у справах біженців та вигнанців (ECRE) у квітні, а наприкінці липня Європейський парламент і Рада ухвалили Регламент (ЄС) 2022/1280, яким українські водійські права було визнано в ЄС.
- **Цифрові документи.** Ініціативи щодо визнання українських цифрових документів та їх перекладу англійською мовою підтримали

Європейська рада в справах біженців та вигнанців (ECRE) та словацька правозахисна організація Liga za lidská práva / Human Rights League, з якою Фонд подав спільне звернення до Міністерства цифрової трансформації України. 16 серпня Кабінет Міністрів України прийняв постанову, згідно з якою персональні дані в додатку «Дія» може бути передано іноземним державам для забезпечення належного доступу до послуг для українців за кордоном.

Захист прав дітей без супроводу

Восени Комітет ООН з прав дитини опублікував Заключні зауваження до об'єднаних 5-ї та 6-ї періодичних доповідей України. Цьому передували спільний звіт НУО щодо ситуації з правами дитини під час війни в Україні, що містив внесок БФ «Право на захист» щодо необхідності налагодження міждержавного співробітництва для ефективного обміну інформацією з країнами, що приймають, про дітей без супроводу. Ця рекомендація міститься в Заключних зауваженнях Комітету.

НАЦІОНАЛЬНІ ЗАХОДИ ОРГАНІЗОВАНІ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

Грудень

БФ «Право на захист» організував круглий стіл «Житлові проблеми ВПО: потреби, виклики та підходи до вирішення», який транслювався онлайн через Zoom та на офіційній фейсбук-сторінці Фонду. Обговорення житлових проблем ВПО також відбулося на Суспільному ТБ, Громадському радіо та в ефірі телемарафону «Суспільні новини». Окрім указанного круглого столу національного рівня, організовано локальні круглі столи у Львівській та Київській областях, присвячені питанням захисту дітей і доступу до соціальних послуг, відповідно.

УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ЗАХОДАХ

Квітень, Варшава (Польща)

Міжнародна конференція «Після війни: переосмислення майбутнього громадянського суспільства».

Травень

БФ «Право на захист» виступав від імені громадянського суспільства на 9027-му засіданні Ради Безпеки ООН «Підтримання миру та безпеки в Україні», де зокрема було наголошено на необхідності забезпечення житлом осіб, які постраждали від війни, і захисту дітей без супроводу та українців, ОБГ і громадян третіх країн, які змушені тікати з України за кордон.

Вересень, Брюссель (Бельгія)

- Круглий стіл «Підсумки відповіді ЄС на українське переміщення», організований Європейською радою у справах біженців та вигнанців (ECRE) й УВКБ ООН.
- Зустріч старших офіційних осіб у гуманітарній сфері щодо України, організована Європейською Комісією з питань цивільного захисту та гуманітарної допомоги (ЕЧНО), де Фонд був єдиною національною організацією від України серед представників урядів та міжнародних організацій, які надають гуманітарну допомогу.

Жовтень, Варшава (Польща)

Захід, організований ADC Memorial-Brussels у межах Варшавської конференції ОБСЄ з людського виміру.

Жовтень, Вашингтон (США)

Адвокаційна зустріч із помічниками конгресменів, організована HIAS.

Під час цих заходів БФ «Право на захист» брав участь в обговоренні питань щодо надання гуманітарної допомоги, житлових потреб переселенців, захисту дітей без супроводу тощо.

ПРАВОВА ДОПОМОГА БІЖЕНЦЯМ ТА ШУКАЧАМ ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

У 2022 році попри повномасштабне вторгнення команда програми продовжувала захищати та адвокатувати доступ біженців та шукачів захисту до процедури надання міжнародного захисту в Україні, їх право на свободу та особисту недоторканність, а також свободу пересування:

- надавала юридичні та соціальні консультації;
- забезпечувала супровід справ у суді;
- здійснювала моніторинг пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства;
- підтримувала розвиток спільнот біженців;
- досліджувала становище бенефіціарів та адвокатувала їхні права.

Окрім цього, аналітична робота та адвокація проводилися на захист і тих бенефіціарів, які вимушені були залишити Україну.

ПРАВО НА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

21 вересня 2022 року законом 2623-ІХ шукачам захисту в Україні було надано можливість реалізувати своє право на працевлаштування, зокрема, завдячуючи активним зусиллям правових аналітиків Фонду у складі робочої групи по законопроекті.

Ключові показники за 2022 рік

712

біженцям та шукачам захисту допомогла команда БФ «Право на захист»

ПРОБЛЕМИ З ДОСТУПОМ ДО ПРОЦЕДУРИ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ

У 2022 році на розгляд Верховної Ради було подано проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо захисту державного кордону України (№ 7475 від 19.06.2022). Проєкт змінює порядок примусового видворення з України, обмежує право на звернення за міжнародним захистом на кордоні, розширює можливості для затримання іноземців, що можуть шукати захисту. Фонд звернувся до профільного комітету Верховної Ради, а також до Президента України із закликом не запроваджувати зміни, що порушують міжнародні зобов'язання України. Фонд продовжує адвокатувати проти прийняття цього законопроекту.

СТРАТЕГІЧНЕ СУДОЧИНСТВО

Команда програми супроводжувала 5 стратегічних справ у національних та міжнародних судових інстанціях (ЄСПЛ) з питань: екстрадиції, доступу до міжнародного захисту на кордоні та в місцях позбавлення свободи, доступу до справедливого судочинства, а також отримання громадянства дітьми шукачів захисту та особами, які потребують додаткового захисту в Україні.

Юристи Фонду виграли дві справи в ЄСПЛ:

- на користь шукача захисту з Таджикистану. Адвокати БФ «Право на захист» зупинили екстрадицію бенефіціара в країну походження;
- на користь шукачки захисту з Казахстану, якій присуджено компенсацію у розмірі 7 500 євро, адже суд встановив порушення Україною Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод через відмову в доступі до міжнародного захисту.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ТРУДНОЩІВ, З ЯКИМИ СТИКАЮТЬСЯ БІЖЕНЦІ ТА ШУКАЧІ ЗАХИСТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Фонд провів дослідження, у межах якого було опитано:

300 бенефіціарів, які перемістилися з України до Європейського Союзу

Аналітиками було проаналізовано сферу застосування політики тимчасового захисту, прийнятої ЄС та його державами-членами, отримано письмову інформацію від неурядових організацій про проблеми, з якими стикаються ці категорії людей за кордоном.

168 бенефіціарів програми, які залишилися в Україні

Опитування стосувалося наявних документів, вимушеного переміщення в межах України, доступу до медичних послуг, працевлаштування, гуманітарної допомоги тощо.

ПРАВОВА ДОПОМОГА ОСОБАМ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

Особа без громадянства — це особа, яку не розглядає як громадянина/ку будь-яка держава в силу дії її закону. В Україні проживає близько 35 тис. осіб без громадянства та осіб із невизначеним громадянством, що було спричинено розпадом Радянського Союзу, дискримінацією, прогалинами в законодавстві, війною та окупацією деяких регіонів України починаючи з 2014 року.

В умовах війни до проблем браку доступу до базових прав (працевлаштування, освіта, охорона здоров'я) для осіб без громадянства додалися інші, пов'язані з гуманітарними потребами: доступ до місць тимчасового проживання в разі вимушеного переміщення, доступ до матеріальної та грошової допомоги як від держави, так і від міжнародних організацій.

Через втрату документів під час евакуації, знищення архівів і брак доступу до них через воєнні дії, люди в Україні в 2022 році частіше

потрапляли під ризик набуття статусу безгромадянства.

У 2022 році Фонд надавав юридичну допомогу особам без громадянства в таких форматах:

- юридичні консультації та супровід, зокрема судовий та до органів державної влади, з питань громадянства, безгромадянства та отримання статусу особи без громадянства;
- допомогу в підтвердженні належності до громадянства України та отриманні паспорта.

АДВОКАЦІЯ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

- Фонд успішно адвокував зміни до ЗУ «Про громадянство України», завдяки чому окремим категоріям осіб, зокрема ОБГ, було спрощено процедуру набуття громадянства України.
- БФ «Право на захист» долучився до підготовки спільного звіту неурядових організацій «Ситуація з правами дитини в Україні 24 лютого–серпень 2022 року під час війни в Україні», за результатами якого комітет ООН з прав дитини рекомендував уряду України: надавати право набуття громадянства дітям, які не набувають жодного громадянства за народженням, в незалежності від законності проживання / перебування на території України їхніх батьків, якщо в іншому випадку така дитина стає особою без громадянства.

Ключові
показники
за 2022 рік

2 386

консультацій
щодо питань громадянства
та безгромадянства

82

судові справи
супроводжувалися
адвокатами
БФ «Право на захист»

- Фонд успішно адвокатував зміни до законів щодо застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні, в результаті чого заявники в процедуру визнання особою без громадянства отримали можливість реалізувати своє право на працевлаштування.

БФ «Право на захист» здійснював адвокаційні інтервенції:

- щодо проблем повернення осіб без громадянства та осіб, що виїхали після 24 лютого 2022 року без документів та не мають змоги їх отримати за межами України, а також можливості оформлення посвідчення особи на повернення в Україну для осіб без громадянства;
- щодо можливості отримання посвідки на тимчасове або постійне проживання за кордоном і посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон людям, визнаним особами без громадянства в Україні;
- за розширення доступу до процедури визнання особою без громадянства для людей, що відбувають покарання в місцях позбавлення волі та спрощення умов перетину кордону біженцями й особами без громадянства.

Ключові показники за 2022 рік

1 065

людей отримали допомогу від БФ «Право на захист», серед них:

55

осіб підтвердили належність до громадянства України й 3 особи підтвердили належність до громадянства іноземних держав

49

осіб було визнано особою без громадянства

34

особи подали заяви до Державної міграційної служби про визнання їх особою без громадянства

ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Працівники програми захисту прав ОБГ працювали над підвищенням кваліфікації та обізнаності органів влади, органів місцевого самоврядування й адвокатів системи безоплатної правової допомоги, суддів щодо осіб без громадянства, а саме — юристами було проведено для більш ніж 300 учасників:

7

вебінарів

4 вебінари для органів місцевого самоврядування й представників громад, 2 навчальні вебінари для юристів та адвокатів системи безоплатної правової допомоги й 1 навчальний вебінар для суддів

2

тренінги

для юристів та адвокатів системи безоплатної правової допомоги (у Києві та Львові)

МІЖНАРОДНІ ЗАХОДИ Й АДВОКАЦІЯ

У межах міжнародної конференції Європейської мережі безгромадянства «Покращення захисту біженців-ОБГ», (Брюссель, Бельгія) Фонд поділився досвідом роботи з ОБГ в Україні, а також наголосив на необхідності захисту прав недокументованих осіб без громадянства, що змушені були покинути Україну, відповідно до Директиви про тимчасовий захист у країнах ЄС.

Представники програми захисту прав ОБГ БФ «Право на захист» взяли участь у консультаціях громадських організацій щодо створення та функціонування Глобального альянсу з подолання безгромадянства за ініціати УВКБ ООН (Стамбул, Туреччина), з метою вирішення проблем безгромадянства до 2030 року.

Фонд поділився досвідом роботи з вирішення проблем безгромадянства з 50 представниками з 29 країн світу в межах онлайн-курсу з безгромадянства Міжнародного інституту з гуманітарного права (Санremo, Італія).

ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКІВ ПРИРОДНИХ І ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ

Упродовж 2022 року БФ «Право на захист» у межах ЗР Консорціуму (Консорціум зменшення ризику), реалізував низку активностей у сфері зниження ризиків екологічних і техногенних катастроф в Україні.

АНАЛІТИКА Й АДВОКАЦІЯ

Фонд надав рекомендації для стейкхолдерів національного рівня, під час робочих зустрічей із міністерствами, комітетами Верховної Ради України та службами, що залучені до питань реагування на надзвичайні ситуації, відновлення і відбудови, які також були викладені в таких аналітичних звітах:

- «Сендайська рамкова програма зменшення лих як інструмент сталого розвитку: особливості застосування у мирний та воєнний час»;
- «Дослідження процесу декарбонізації у Східній Україні»;
- «Вплив небезпечних екологічних і техногенних факторів на здоров'я населення Східної України»;
- Аналітична записка «Підвищення ефективності готовності до катастроф та до відновлення, реабілітації і реконструкції за принципом "краще, ніж було"».

Фонд виступив із заявами щодо зменшення ризиків катастроф, а також наголосив щодо важливості відновлення України за принципом «відбудови краще, ніж було» для міжнародних стейкхолдерів, зокрема на таких міжнародних майданчиках:

- **High-Level Political Forum on Sustainable Development** під егідою UN Economic and Social Council (5–15 липня 2022, Нью-Йорк);
- **Seventh Session of the Global Platform for Disaster Risk Reduction** за ініціативи UN Office for Disaster Risk Reduction (23–28 травня 2022, Балі).

ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТЕЙ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

У 2022 році програма зменшення ризиків катастроф в Україні посилювала спроможності органів державної влади та громад у сфері цивільного захисту, а також застосування гуманітарних принципів і міжнародних стандартів захисту в умовах надзвичайної ситуації.

Заходи, проведені в межах програми зменшення ризиків катастроф

- Здійснено оцінювання доступності та інклюзії (зручності, безпечності й облаштування захисних споруд (укриттів)) соціальних інституцій у 26 громадах.
- Надано матеріальну підтримку 21 соціальному закладу: засоби індивідуального захисту та гігієни, інформаційні матеріали, комплекти матеріального оснащення тощо.
- Проведено 6 тренінгів щодо застосування гуманітарних принципів та міжнародних стандартів захисту для 60 працівників 20 соціальних закладів.

Ключові показники за 2022 рік

5
медіагрантів на створення матеріалів про вплив військових дій на водні ресурси

4
аналітичні документи з рекомендаціями

6
тренінгів для 60 працівників соціальних структур і державних органів, відповідальних за соціальних захист

ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ЗМІ ТА ПРАВОЗАХИСНОГО СЕРЕДОВИЩА ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

- Проведено вебінар для понад 50 журналістів про проблеми забруднення води та зменшення водного ресурсу в Україні у зв'язку з воєнними діями.
- Реалізовано програму мінігрантів для українських медіа, в межах якої створено 5 матеріалів про вплив воєнних дій на водні ресурси в Україні.
- Фонд став співорганізатором панелей «Екологічні права» та «Роль місцевого самоврядування в цивільному захисті» в межах Правозахисної НеКонференції Центру Громадянських Свобод (10–16 грудня 2022 року).

СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ ТА ПОРОЗУМІННЯ

Після 24 лютого програма змінила фокус з побудови діалогів і реінтегрування окупованих східних територій України на розвиток інструментів із посилення соціальної згуртованості в громадах усієї країни: між внутрішньо переміщеними особами, громадами, що їх приймають, а також між репатріантами та рідними громадами.

У першій половині 2022 року Фонд презентував і розповсюдив посібник, де експерти із соціальної конфліктології та порозуміння описали методологію діалогів під час збройного конфлікту для вирішення й трансформування конфліктів у суспільстві, або з метою підвищення соціальної згуртованості й для впровадження соціальних змін.

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ ВПО ТА ПРИЙМАЮЧИХ ГРОМАД, А ТАКОЖ РЕПАТРІАНТІВ І МІСЦЕВИХ ГРОМАД

У другій половині 2022 року Фонд здійснив дослідження «Практики взаємовідносин, конфлікти та тригерні теми серед українських ВПО та приймаючих громад, а також репатріантів та місцевих громад. У межах дослідження БФ «Право на захист» провів **10 фокус-групових обговорень та 1242 особистих інтерв'ю** серед українських ВПО, приймаючих громад, а також репатріантів і громад, у які вони повернулися.

Ключові показники за 2022 рік

3

аналітичних матеріали

1 350

опитаних людей у межах
дослідження

2

міжнародні заходи

МІЖНАРОДНІ ЗАХОДИ

У липні 2022 року Фонд доєднався до спільної заяви учасників конференції «Об'єднання та підтримка українського громадянського суспільства під час війни», що була організована Salzburg Global Seminar (Австрія). У заяві наголошувалося на вирішальній ролі громадянського суспільства у відбудові України.

У листопаді 2022 року Фонд презентував результати Дослідження конфліктів та викликів згуртованості в громадах України на **четвертому Міжнародному Форумі «Європейська Україна. Подолання наслідків війни Росії проти України»** у Берліні (Німеччина) і доєднався до обговорень щодо воєнних злочинів росії та порушення механізмів міжнародного права, посилення міжнародної підтримки України, ролі й викликів для громадянського суспільства України й країн Європи під час війни.

На основі результатів дослідження були сформовані рекомендації для національних та міжнародних акторів, які працюють із темою соціальної згуртованості та побудови діалогу в Україні на різних рівнях (на рівні громад, експертному й національному) щодо:

- способів запобігання конфліктам;
- вирішення конфліктів і примирення;
- зміцнення порозуміння та згуртованості в громаді.

Спираючись на результати дослідження, команда напряму розробила медіакампанію щодо зменшення стигматизації внутрішньо переміщених осіб. Головним завданням кампанії стало розповсюдження закликів, спрямованих на об'єднання та посилення згуртованості в Україні. Старт медіакампанії відбувся в січні 2023 року.

ЗАХОДИ, ОРГАНІЗОВАНІ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»

Грудень

АДВОКАЦІЯ ПРАВ

- БФ «Право на захист» організував круглий стіл «Житлові проблеми ВПО: потреби, виклики та підходи до вирішення», який транслювався онлайн у Zoom та на офіційній сторінці Фонду у Facebook. Про житлові проблеми ВПО аналітики Фонду розповіли в ефірі Суспільного ТБ, Громадського радіо й телемарафону «Єдині новини».

Червень
Липень
Серпень

ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА

Юристи БФ «Право на захист» провели вебінари для фахівців із надання БВПД через платформу PRAVOKATOR на такі теми:

- «Видача земельної ділянки у користування ВПО»;
- «Відновлення документів ВПО»;
- «Мобілізація та військовий обов'язок»;
- «Соціальні виплати для ВПО»;
- «Перетин державного кордону в умовах воєнного стану»;

Червень

- «Трудові питання»;
 - «Фіксування пошкодження рухомого / нерухомого майна, спосіб отримання компенсації»;
 - «Встановлення фактів смерті та народження, повідомлення про зниклих безвісти осіб, та їх розшук»;
 - «Особливості перебування Українців за кордоном»;
 - «Комунікація з органами державної влади та місцевого самоврядування».
- БФ «Право на захист», разом із партнерами (БФ «Рокада», «Буковина Інноваційна», УВКБ ООН Україна) влаштували в Чернівцях Open Air захід «Я маю право!», присвячений Дню захисту дітей.

ПРАВОВА ДОПОМОГА БІЖЕНЦЯМ ТА ШУКАЧАМ ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Вересень

- БФ «Право на захист» співорганізував усеукраїнський онлайн-семинар для суддів і помічників суддів місцевих загальних та апеляційних судів «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження».

Вересень
Грудень

- Офлайн восени у Києві та Львові, а також онлайн узимку фахівці БФ «Право на захист» провели тренінги для адвокатів центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги на тему «Правове представництво шукачів захисту та осіб без громадянства в умовах воєнного стану: актуальні справи».

Листопад

- БФ «Право на захист» організував семінари у Львові: для суддів адміністративних судів на тему «Особливості розгляду справ щодо міжнародного захисту в умовах воєнного стану» та місцевих загальних судів на тему «Особливості розгляду справ щодо затримання, примусового повернення, примусового видворення іноземців та осіб без громадянства з дотриманням принципу не вислання в умовах воєнного стану».

Грудень

- Фахівці БФ «Право на захист» провели онлайн-семинар для суддів загальної юрисдикції на тему «Дотримання прав шукачів захисту та осіб без громадянства під час воєнного стану: при розгляді справ щодо примусового повернення, видворення та встановлення фактів, що мають юридичне значення».

ПРАВОВА ДОПОМОГА ОСОБАМ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

Травень
Вересень
Грудень

- БФ «Право на захист» організував 2 вебінари й 2 офлайн-тренінги у Києві та Львові для адвокатів системи безоплатної вторинної правової допомоги щодо правового захисту та документування осіб без громадянства, осіб під ризиком безгромадянства та інших недокументованих осіб, що мають складнощі із підтвердженням їх належності до громадянства України або іншої держави. Заходи відвідали адвокати з Києва, Львова, Харкова, Полтави та відповідних областей, а також із Донецької та Луганської областей, які були вимушені переміститися.

Жовтень
Листопад

- БФ «Право на захист» провів 4 вебінари для представників територіальних громад і місцевих органів соціального захисту. Заходи організували з метою підвищення обізнаності щодо безгромадянства, можливих ситуацій, у яких опиняються люди, та способів подолання безгромадянства. Варто зазначити, що саме ці вебінари сприяють виявленню осіб без громадянства, оскільки громади та місцеві органи соціального захисту є першими й часто єдиними, до кого звертаються недокументовані особи без громадянства.

Грудень

- Фахівці БФ «Право на захист» організували вебінар для суддів загальної юрисдикції «Дотримання прав шукачів захисту та осіб без громадянства під час воєнного стану: при розгляді справ щодо примусового повернення, видворення та встановлення фактів, що мають юридичне значення».

Червень

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА

- 4 провідні психологічні служби України: Служба турботи про психічне здоров'я БФ «Право на захист», Ла Страда — Україна, Національна психологічна асоціація, Lifeline Ukraine обговорили специфіку роботи під час війни, свої сильні та слабкі сторони та способи співпраці задля спільної мети — збереження психічного здоров'я українців, які страждають від війни. За результатами обговорення підписано спільний документ про консолідацію зусиль та партнерство.

Липень

- Відбувся захід «Домагання та експлуатація під час війни», де представниці Служби турботи про психічне здоров'я БФ «Право на захист»; Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем», Ла Страда — Україна та БФ «Сильні», які надають підтримку та супровід вцілілим від гендерно-зумовленого насильства, обговорили юридичний, психологічний та соціальний аспекти надання допомоги.

Листопад

- Відбувся захід «Психологічний фронт: із чим працюють психологічні служби на десятий місяць війни». Чотири провідні психологічні служби України: Служба турботи про психічне здоров'я БФ «Право на захист», Ла Страда — Україна, Національна психологічна асоціація, Lifeline Ukraine говорили про те, як змінилась специфіка роботи під час війни за 10 місяців стійкості, обмінялися інсайтами, підходами до роботи й запитали з якими працюють.

КОМУНІКАЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Facebook

Кількість підписників

22 944 +13 123

Кількість публікацій

1 433

Instagram

2 315 +1 118
з 08.2022 року

2 315

Twitter

1 144 +438

253

LinkedIn

480

Ми розпочали активно вести ще одну соціальну мережу, яка акумулює різноманітну інформацію корисну для наших наявних і потенційних партнерів (заходи, досягнення, звіти й аналітика).

Telegram

20 005

Безоплатна лінія юридичної допомоги БФ «Право на захист»

3 600

Безоплатна психологічна допомога «Психолог на зв'язку»

500+

6 500

звернень бенефіціарів, які надійшли через соціальні мережі протягом 2022 року, опрацювала команда комунікацій Фонду

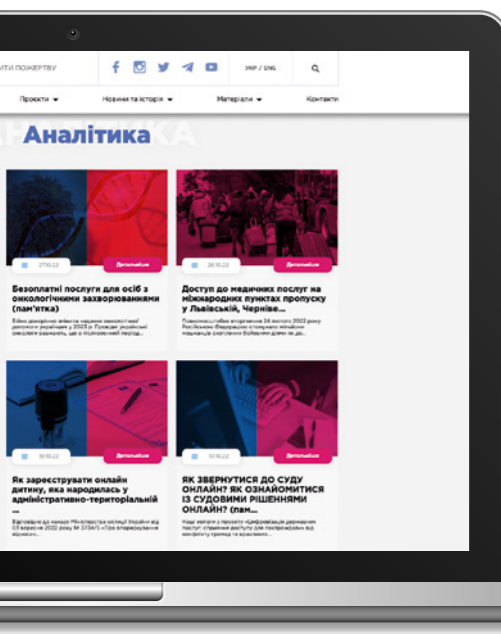
1 133 690

унікальних користувачів відвідало сайт Фонду

183

статті опубліковано на сайті

791

раз БФ «Право на захист» згадано у ЗМІ

753

у національних

38

у міжнародних

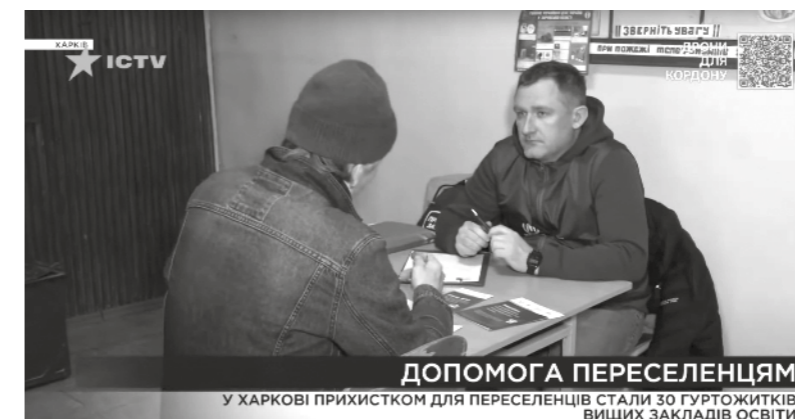

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ РЕПОРТЕР

Інна Руднева

адвокатка БФ «Право на захист»

У 2022 році фахівці БФ «Право на захист» брали участь у Національному телемарафоні «Суспільне. Спротив», що транслюється одночасно на всіх Національних телеканалах України та всіх регіональних філіях Суспільного.

ДОПОМОГА ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ

У ХАРКОВІ ПРИХИСТКОМ ДЛЯ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ СТАЛИ ЗО ГУРТОЖИТКІВ ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

99)228 57 65

МОБІЛЬНІ ГРУПИ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ»: ЯКУ ПІДТРИМКУ НАДАЮТЬ ВПО В ГРОМАДАХ БУКОВИНИ?

ТОП МЕДІА ЗІ ЗГАДКАМИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ФОНДУ

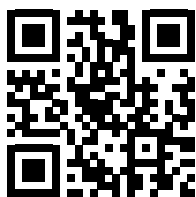
- 1+1
- Суспільне
- ICTV
- ГРОМАДСЬКЕ РАДІО
- РАДІО НВ
- УКРАЇНСКА ПРАВДА
- ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА
- Рада
- РЕГІОНАЛЬНІ КАНАЛИ СУСПІЛЬНОГО (Вінниця, Львів, Одеса, Чернівці, Чернігів)
- ТЕЛЕКАНАЛИ TVA, C4 (Чернівці)
- ВІЛЬНЕ РАДІО

ДЯКУЄМО ПАРТНЕРАМ, ЯКІ ПІДТРИМУВАЛИ НАШУ ДІЯЛЬНІСТЬ У 2022 РОЦІ

Партнер	Бюджет, UAH
ACTED	62 668 483
DCA	2 391 711
ECRE	585 426
European Commission	5 185 263
EUROPEAN Network on Statelessness	23 923
GIZ	2 689 979
GOAL	13 010 752
HELPAGE	10 662 644
HIAS	46 916 272
IOM	47 646
IRC	12 596 174
NRC	6 645 162
PEACE WINDS JAPAN	1 479 247
PIN	31 529 891
Save the Children International in Ukraine (SCI)	15 035 712
Swiss Federal Department of Foreign Affairs	7 528 350
UHF OCHA	12 481 224
UNHCR	279 457 030
USIP	1 565 640
ТОВ «Астарта»	110 973
Інші донори	65 625
	512 677 128

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД

ПРАВО НА ЗАХИСТ

www.r2p.org.ua

